

LIETUVOS SVEIKATOS
MOKSLŲ UNIVERSITETAS

avevita

Nr. 37 (2411)

LSMU ir Kauno klinikų savaitraštis. 2023 m. lapkričio 8 d.

ISSN 1648-620X

Lietuvos sveikatos mokslų universitetas – šalies medicinos ir sveikatos srities lyderis

Po intensyviųjų BIP studijų: nauja patirtis, puikūs įspūdžiai, gerai atlikto darbo jausmas

Praėjusį rudenį sulaukus didžiulio pasisekimo, šiemet Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) Farmacijos fakulteto Vaistų technologijos ir socialinės farmacijos katedra ir vėl septyniolikai užsienio studentų surengė „Erasmus+“ Mišriosios intensyviosios programos (BIP, angl. *Blended intensive programme*) tarptautines studijas.

Hibridinės mėnesio trukmės „Erasmus+“ programos „Saugių kosmetikos produktų kūrimas“ (angl. *Creating safe cosmetic products*, 3ECTS) studijos įtraukė dėstytojus ir studentus iš šešių skirtingų Europos universitetų.

„Intensyvioji studijų programa sukurta remiantis ilgalaikiais Vaistų technologijos ir socialinės farmacijos katedros mokslinių tyrimų rezultatais ir naujausiomis rinkos tendencijomis. Veikiausiai tai ir lėmė, kad programa įgyvendinta sėkmingai, atgarsiai iš studentų – vien tik teigiami.

Itin didelį įspūdį užsienio studentų būriui paliko mūsų simuliacinės mokomosios auditorijos – „Sveikatos ir grožio paslaugos“, „Imitacinė vaistinė“ ir „E-receptų klasė“. Esame stiprūs tarptautiniu lygiu, – džiaugėsi programos vadovė prof. Jurga Bernatienė.

»2

»3

Ką svarbu žinoti apie smegenų navikus?

»5

Klimatą tausojančios galvijų auginimo sistemos

»6

Reumatologijos klinikos komanda gilino ligų diagnostikos žinias

»4

Nuotrauka – iStock-1481735946

Lietuvos sveikatos mokslų universitetas – šalies medicinos ir sveikatos srities lyderis

1 » Šį rudenį Lietuvos sveikatos mokslų universitetas (LSMU) sulaukė net keleto svarių įvertinimų, patvirtinusių aukštą Universiteto veiklos kokybę. LSMU įvairiais aspektais šiemet vertino šalies ir užsienio ekspertai. Rezultatai – solidūs: Universitetas akredituotas maksimaliam laikotarpiui, medicinos ir sveikatos mokslų srityje lyderiauja Lietuvoje ir išlaiko aukštas pozicijas tarptautiniuose reitinguose.

Rasa Masiokaitytė

LSMU Komunikacijos tarnybos
Vidinės ir išorinės komunikacijos
skyriaus Išorinės komunikacijos
specialistė

Neseniai Lietuvos mokslo taryba (LMT) patvirtino palyginamojo ekspertinio universitetų ir mokslinių tyrimų institutų 2018–2022 metais vykdytos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (MTEP) vertinimo rezultatus. Trylika užsienio ekspertų komisijų vertino šalies mokslo įstaigas, atsižvelgta į mokslo veiklos kokybę, ekonominę ir socialinę poveikį, perspektyvumą.

Šio vertinimo rezultatai – ypač palankūs LSMU. „Medicinos ir sveikatos mokslų srityje esame lyderiai. Tai patvirtina palyginamojo ekspertinio medicinos, farmacijos, visuomenės sveikatos, slaugos ir odontologijos mokslo krypčių vertinimo rezultatai. Džiaugiamės labai gerai įvertintomis biologijos, veterinarijos ir gyvūnų mokslo kryptimis“, – sako LSMU prorektorė mokslui prof. habil. dr. Vaiva Lesauskaitė. Itin aukštų balų pelnė medicinos ir biologijos mokslų kryptys, žemės ūkio mokslų srityje labai gerai įvertintos veterinarijos ir gyvūnų mokslų kryptys. Gerai įvertinta Universiteto mokslinė veikla odontologijos, slaugos, visuomenės sveikatos mokslų kryptyse.

Laimėjimai medicinoje – išskirtiniai

Ankstesnio ir šio vertinimo rezultatai patvirtino, kad LSMU tyrėjai yra Lietuvos medicinos mokslų lyderiai, vykdančius tarptautinio lygio tyrimus. Ekspertai pabrėžė, kad LSMU turi aiškius medicinos krypties tyrimų prioritetus, atitinkančius pasaulines tyrimų tendencijas, Universiteto tyrėjų ekspertinę patirtį, sveikatos priežiūros sistemos poreikius, Lietuvos sužaliosios specializacijos kryptis ir Europos Sąjungos mokslo ir inovaci-

jų misijas. Įvairios LSMU tyrėjų komandos vykdo aukšto lygio neuromokslų, onkologijos, širdies ir kraujagyslių ligų bei virškinimo sistemos translaucinius tyrimus. Rezultatai publikuojami labai geruose ir puikiuose aukšto citavimo žurnaluose, o tyrimų tvarumą ir plėtrą užtikrina lėšos iš laimėtų nacionalinių ir tarptautinių konkursų. Įvertinta ir puiki LSMU mokslo tyrimų infrastruktūra, moderni įranga, plėtojami dirbtinio intelekto (DI) pritaikymo vaizdiniais tyrimams, dalyvavimo Europos branduolinių tyrimų organizacijos (CERN) veikloje,

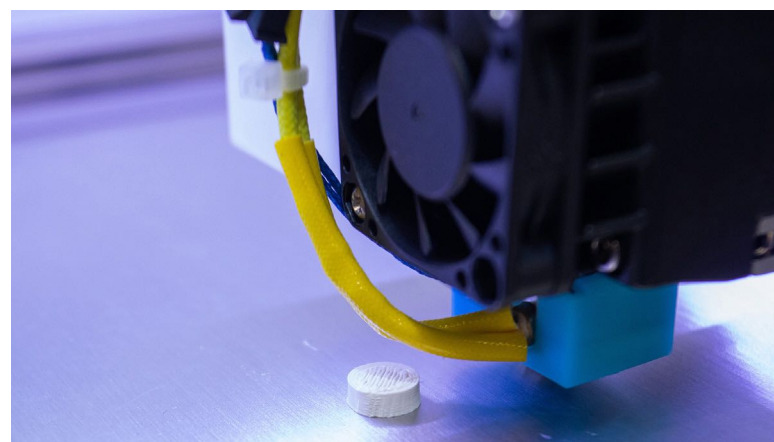
branduolinės medicinos plėtros ir kiti didelės svarbos projektai, steigiami žmogaus biologinių išteklių saugykla (biobankas). Ekonominę ir socialinę mokslinių tyrimų svarbą rodo licencinės technologijų perdavimo verslui sutartys, augantys patentinės veiklos rodikliai, aktyvus mokslininkų dalyvavimas sprendžiant aktualias sveikatos priežiūros problemas.

Inovacijos farmacijoje – tarptautinės svarbos

Farmacijos mokslo tyrimų srityje ekspertai itin išskyrė LSMU plė-

■ LSMU prorektorė mokslui prof. habil. dr. Vaiva Lesauskaitė.

tojamą novatorišką mikro- ir nanotechnologijas tiksliniam vaistų pristatymui, biotechnologines platformas kuriant audinių ant lusto modelius, analitinius vaistų testavimo metodus, pažangių vaistinių medžiagų paiešką. Įvertintas ir aukštas bendradarbiavimo lygis su verslu, labai geras lėšų pritraukimas, žinių ir technologijų komercializavimas. Ekspertai atkreipė dėmesį į itin motyvuotus ir entuziastingus LSMU Farmacijos fakulteto tyrėjus: jie – tarptautinių patentų bendra autoriai, licencijuotų technologijų

išradėjai, startuolių steigėjai, – užtikrina tyrimų tęstinumą. Dabartinė Farmacijos fakulteto infrastruktūra, papildyta nauja modernia įranga – branduolinio magnetinio rezonanso spektrometru, 3D tablečių spausdintuvu, padeda sėkmingai plėtoti inovacijas farmacijoje. Gyvūnų mokslo tyrimų srityje kaip turintys nacionalinį pripažinimą ir tarptautinę perspektyvą įvertinti LSMU mokslininkų tyrimai kuriant inovacijas gyvulininkystėje.

»5

avevita | REDAKCIJA:

LSMU Komunikacijos tarnyba,
Akademinės leidybos skyrius
A. Mickevičiaus g. 9, LT-44307 Kaunas
El. paštas: avevita@lsmuni.lt
Išleina kiekvieną trečiadienį
<https://link.lsmu.lt/0ov25y3g1l>
Leidinyi skirtas LSMU ir Kauno klinikų
darbuotojams, studentams

Redakcinės kolegijos pirmininkas:

Edgaras STANKEVIČIUS,
Žurnalų leidybos centro vadovas

Redakcinė kolegija:

Andrius MACAS, Medicinos fakulteto dekanas
Vita RIŠKEVIČIENĖ, Veterinarijos fakulteto dekanė
Rolandas STANKEVIČIUS, Gyvūnų mokslų fakulteto dekanas
Ingrida ULOZIENĖ, Mokslo centro vadovė

Tomas LAPINSKAS, Kauno klinikų direktorius visuomenės sveikatai,
mokslui ir studijoms

LSMU Komunikacijos tarnyba, Vidinės ir išorinės komunikacijos skyrius:

Tautvydas BULVIČIUS, tel. 8 37 407433, vt. 5128
Rasa MASIOKAITĖ, tel. 8 37 395806, vt. 5133

Kauno klinikų Komunikacijos tarnyba:

Austė ALEKSANDRAVIČIUTĖ-ŠVIAŽIENĖ
Jovita GUDELEVIČIUTĖ

| RĖMĖJAS:

**BERLIN-CHEMIE
MENARINI**

LSMU Kauno ligoninės Komunikacijos ir rinkodaros skyrius:

Saulius TVIRBUTAS, Jūratė KUZMICKAITĖ

Redakcija:

Asta VALUCKYTĖ-ŪSIENĖ, Akademinės leidybos
skyriaus vadovė, tel. 8 37 327243, vt. 5131
Aida JAKIMAVIČIENĖ, redaktorė
Jelena BABACHINA, maketuotoja

Po intensyviųjų BIP studijų: nauja patirtis, puikūs įspūdžiai, gerai atlikto darbo jausmas

1» Programoje – 6 partneriai

„Erasmus+“ BIP programos tikslas – skatinti tarptautinį bendradarbiavimą, burti įvairių sričių profesionalus, kad dėstoma tema būtų atskleista kiek įmanoma geriau, dalytis patirtimi, taikyti inovatyvius mokymo metodus. Tad intensyviosios studijos LSMU Farmacijos fakultete suteikta patraukli forma, siekiant kuo labiau motyvuoti ir sudominti studentus, skatinti jų domėjimąsi kosmetikos gaminių analize ir kūrimu. Šiais metais BIP programoje prie Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) prisijungė partneriai iš Bialystoko medicinos universiteto (Lenkija), Lodzės medicinos universiteto (Lenkija), Tartu universiteto (Estija) San Jorge universiteto (Ispanija), Masaryko universiteto (Čekija), Charles universiteto (Čekija). Ir teorinė, ir praktinė studijų dalys buvo išties intensyvios.

Kaip viskas vyko?

Teorinė studijų dalis surengta nuotoliniu būdu. Universitetų-programos partnerių ekspertai paskaitose pateikė daug ir įvairios naudingos informacijos, o studentai galėjo tiesiogiai užduoti klausimus ir diskutuoti su dėstytojais. Paskaitas studentams skaitė LSMU Far-

macijos fakulteto dėstytojos prof. dr. Jurga Bernatienė, prof. dr. Ramunė Morkūnienė ir visos būrys užsienio šalių dėstytojų, tarp jų – prof. dr. Marek Niczyporuk, assoc. prof. Katarzyna Socha, assoc. prof. Victor Lopez Ramos ir kt. Praktinė mokymosi dalis vyko LSMU Farmacijos fakultete gyvai. Studentai mokėsi įvairių kosmetikos gaminių technologijos: gamino odos prausiklius, hidrolatus, lūpų pieštukus, natūralius odos šveitiklius, kūno dulksnas ir kt. Laboratoriniams darbams vadovavo katedros dėstytojos – doc. dr. Živilė Pranskūnienė, asist. Jolita Stabrauskienė, doc. dr. Giedrė Kasparavičienė, prof. dr. Jurga Bernatienė, dr. Lauryna Pudžiuvytė, asist. Jurga Andrėja Kazlauskaitė ir dr. Inga Matulytė.

Išbandė naują įrangą

Intensyviųjų studijų metu surengta seminarų, studentai įgijo žinių apie šiuolaikinės kosmetikos pramonėje naudojamus ingredientus, gamybos principus, technologijų tobulinimą ir įdiegimą.

Darbo grupėse dirbta įtraukiais, jaunųjų specialistų aktyvumą skatinančiais metodais: rengtos diskusijos, atvejo analizė, „minčių lietus“, pristatyti grupiniai pranešimai, vyko debatai, kurių metu studentai

A. Koroliovo ir organizatorių nuotr.

keitėsi nuomonėmis apie svarbiausius išradimus odos priežiūros produktų srityje.

Praktinės veiklos ir laboratoriniai darbai buvo atliekami Vaistų technologijos ir socialinės farmaci-

jos katedros simuliacinėse auditorijose. Jose atsiskleidė ir simuliacijų kaip mokymo metodo privalumai, ir galimybės užsienio studentams perteikti naujausių, farmacijos specialistams praversiančių įgūdžių: progra-

mos dalyviai mokėsi atlikti galvos skalpo, plaukų, veido odos ir kūno analizę. Itin palankiai studentai įvertino mokomųjų simuliacinių auditorijų panašumą j visuomenės vaistines. »4

Intensyvioji studijų programa sukurta remiantis ilgalaikiais Vaistų technologijos ir socialinės farmacijos katedros mokslinių tyrimų rezultatais ir naujausiomis rinkos tendencijomis.

Reumatologijos klinikos komanda gilino ligų diagnostikos žinias

Kauno klinikų Reumatologijos klinikos komanda turėjo neįkainojamą patirtį – lapkričio 3 d. klinikoje vykusios mokslinės-praktinės konferencijos „Reumatinų ligų ultragarsinė diagnostika ir intervencijos“ metu žiniomis dalijosi profesorius Nemanja Damjanov, Europos reumatologų asociacijų aljanso ultragarsinės diagnostikos ekspertas ir mokymų programų autorius bei instruktorius.

Profesorius pasakojo apie uždegiminių sąnarių ligų ultragarsinės diagnostikos subtilybes, sinovito ir entezito įvertinimą, galimybes ultragarsu vertinti uždegimo aktyvumą, sąnario struktūrų pažeidimą ir diagnozuoti retas reumatinės ligas.

Prof. Asta Baranauskaitė, Kauno klinikų Reumatologijos klinikos vadovė, teigia, kad sąnarių echoskopija yra svarbi gydytojo reumatologo kasdienio darbo dalis, atliekant pacientų ištyrimą ir vertinant gydymo efektyvumą. „Atrasti ankstyvus pakitimus tradiciniais metodais dažnai nepakanka. Ultragarso diagnostika padeda suteikti pacientui kokybiškesnes paslaugas, kad būtų galima sėkmingai

Kasmet
Kauno klinikų
Reumatologijos
klinikoje atliekama
apie 4000
ultragarso tyrimų.

diagnozuoti ir gydyti“, – sako profesorė.

Kursuose dalyvavę gydytojai tikina, kad profesoriaus pasidalytos įžvalgos padėjo pagerinti turimus įgūdžius. „Labai svarbi mūsų darbo

dalis – intervencijos. Gydytojai reumatologai atlieka vaistų suleidimą, skysčių ištraukimą ir kitas procedūras kontroliuojant ultragarsu. Antroje kurso dalyje dalyviai, prižiūrimi profesoriaus, atliko šias intervencijas“, – pa-

sako konferencijos dalyvis Mykolas Petraitis, Kauno klinikų Reumatologijos klinikos gydytojas reumatologas.

Tai pirmoji mokslinė-praktinė konferencija klinikoje, kurią vedė N. Damjanov. Kasmet Kauno klinikų

Reumatologijos klinikoje atliekama apie 4000 ultragarso tyrimų. Tikimasi, kad konferencijos metu įgytos žinios prisidės prie suteikiamų paslaugų gerinimo.

Kauno klinikų inf.

Kauno klinikų nuotr.

Po intensyviųjų BIP studijų: nauja patirtis, puikūs įspūdžiai, gerai atlikto darbo jausmas

1» Tarptautiniai studentai išbandė ir katedros naujausią įrangą, jiems buvo pristatytas neseniai katedros prietaisų arsenalą papildęs validuotas 3D vaistų spausdintuvas. Paskutinįją studijų dieną intensyviųjų studijų dalyviai pristatė baigiamuosius darbus ir savo požiūrį į saugaus kosmetikos gaminio kūrimo galimybes, aptarė naujai įgytas patirtis.

Trumpalaikių akademinių mainų programų idėja pasitvirtino

„Erasmus+“ programa orientuota ne tik į studijas, bet ir teikia galimybių geriau pažinti kitas šalis, jų kultūrą, skatina bendruomenišku-

mą, naujas pažintis. Tad studentų Kaune laukė ekskursijos po Kauno senamiestį ir Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejų bei kitos profesinį akiratį įvairiai plečiančios patirtys. LSMU ir VDA jungtinių magistrantūros studijų magistrantė Neringa Jurė jaunesiems specialistams surengė dailės terapijos užsiėmimą. Studentai dalyvavo 12-ajame tarptautiniame kamerinės muzikos festivalyje „Avanti“ ir Farmacijos fakultete surengtoje konferencijoje „Farmacija ir estetikinė medicina: lūkesčiai, iššūkiai ir naujienos“. Farmacijos fakulteto dekanė prof. Ramunė Morkūnienė džiaugėsi, kad pavyko sukurti aktualią ir įdomią BIP programą, kurios stiprybė – inovatyvūs mokslu grįsti

mokymo metodai, galimybė studentams patiems gaminti ir vertinti kosmetikos produktus, naudojant modernias technologijas. „Tikimės, kad žinia, kurią studentai parsiveš į savo universitetus, sugrįš naujais kontaktais, bendradarbiavimu ir projektais“, – kalbėjo dekanė. Farmacijos fakulteto prodekanas prof. Valdas Jakštas pastebėjo, kad trumpalaikių akademinių mainų programų idėja pasitvirtino: „Studentams patiko programa, miestas ir fakultetas. Dalis jų netgi išreiškė norą studijuoti LSMU. Tikimės, kad šiomis patirtimis jie pasidalyš savo bendruomenėse, garsindami ir LSMU vardą užsienyje, ir trumpalaikių akademinių mainų programą.“

Itin didelį įspūdį užsienio studentams paliko mūsų simuliacinės mokomosios auditorijos.

„Programa truko mėnesį, o intensyvus pasiruošimas jai – daugiau nei pusmetį. Esame puiki, stipri ir vieninga komanda, tad tikrai dar ne kartą galėsime savo patirtimi pasidalyti tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu lygiu“, – apžvelgdama rezultatus, šypsojosi prof. dr. J. Bernatienė.

Farmacijos fakulteto inf.

Ką svarbu žinoti apie smegenų navikus?

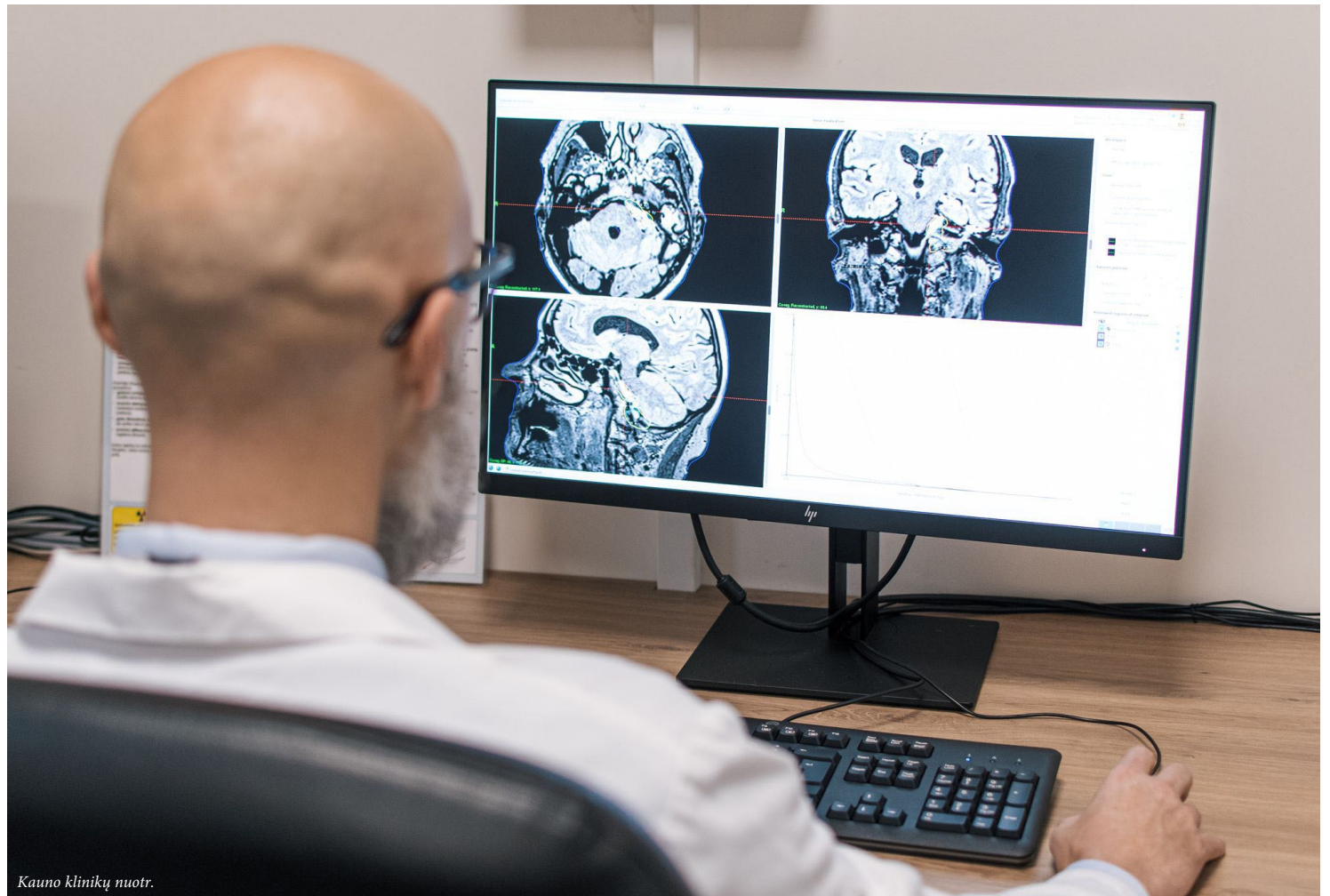
Smegenų navikai, dar žinomi kaip centrinės nervų sistemos navikai, – reta navikų forma, kurią gali būti sunku pastebėti, ji ilgą laiką gali nesukelti akivaizdžių simptomų ar negalavimų. Albertas Šliaužys, Kauno klinikų Neurochirurgijos klinikos gydytojas neurochirurgas, sako, kad šiuo metu smegenų navikus galima išskirti į 12 grupių ir kiekviena grupė turi skirtingas augimo bei vystymosi tendencijas.

Pasak gydytojo neurochirurgo, daugiau kaip 50 proc. pacientų, kuriems nustatomi smegenų navikai, jaučia galvos skausmą. Kartu pacientams gali pasireikšti pykinimas ir vėmimas. „Nelygu, kurioje vietoje vystosi navikas, pacientas gali skųstis pablogėjusia klausa ar apkurtime, blogėjančia rega ar uosle, galūnių pasilpimu ar nutirpimu, taip pat gali sutrikti žmogaus atmintis, pakisti elgsena. Dažnai šiuos pokyčius pirmiausia pastebi pacientų artimieji“, – pasakoja gydytojas.

Smegenų navikų rizika didėja su amžiumi. A. Šliaužys sako, kad pacientų, kuriems pirmą kartą nustatomas pirminis smegenų navikas, amžiaus vidurkis – 61 m., o pasiskirstymas tarp lyčių labai panašus.

„Smegenų navikų rizikos veiksniais gali būti jonizuojanti spinduliuotė, genetinis polinkis ar šeimos onkologinė ligos istorija“, – teigia A. Šliaužys.

Kauno klinikose ketverius metus vei-

Kauno klinikų nuotr.

kiantis gama peilio centras reikšmingai prisideda prie geresnių smegenų navikų gydymo rezultatų. Gama peilis – neinvazinis gydymo metodas, leidžiantis labai tiksliai pasiekti gydymo vietą. Per metus Kauno klinikose gama peiliu gydoma apie 500 pacientų. A. Šliaužys pasakoja, kad stebimi gydymo rezultatai džiugina tiek neurochirurgus, tiek onkologus. „Taikant gydymą gama peiliu, spinduliuotė nėra taikoma į visas smegenis. Taip apsaugomas sveikas smegenų audinys ir pagerinama pacientų gyvenimo kokybė“, – priduria gydytojas neurochirurgas.

Gydant smegenų navikus Kauno klinikose dalyvauja daugiadalykė komanda – gydytojai neurologai, neurochirurgai, patalogai,

radiologai, onkologai, anesteziologai reanimatologai ir otorinolaringologai bei kitų sričių specialistai. Kiekvieno iš jų indėlis – ypač svarbus, gydant smegenų navikus.

A. Šliaužys priduria, kad labai svarbu užtikrinti tinkamą emocinę paramą pacientams ir jų artimiesiems. „Mūsų pacientai turi galimybę gauti psichologo konsultaciją, o vėliau prisijungti prie Lietuvos sergančių galvos smegenų navikais ir jų globėjų draugijos bei jų organizuojamų renginių“, – tikina gydytojas.

Gydytojas neurochirurgas įsitikinęs, kad smegenų chirurgija dar vis apipinta mitais. „Visuomenės informavimas apie smegenų navikus ir jų gydymą leidžia greičiau nugalė-

Spalio 28–lapkričio 4 minima Tarptautinė supratimo apie smegenų navikus savaitė. Šios savaitės metu siekiama su pažindinti visuomenę su smegenų navikais, jų atpažinimu ir galimais gydymo būdais, kurie padėtų užkirsti kelią ligos progresavimui. Kasmet Lietuvoje nustatoma apie 200 naujų piktybinių šios ligos atvejų.

ti baimes, suprasti, kokios pagalbos gali tikėtis pacientas. Tai gali paskatinti žmones anksčiau kreiptis į gydytojus, kai pagalba yra reikalinga“, – sako A. Šliaužys.

Kauno klinikų inf.

Lietuvos sveikatos mokslų universitetas – šalies medicinos ir sveikatos srities lyderis

2» Pasak ekspertų, LSMU siekia spręsti klimato kaitos problemas, demonstruoja pažangą gyvūnų genetikos, biologinės įvairovės, maisto gamybos ir maisto tvarumo srityse. „Išorinių tarptautinių ekspertų įžvalgos leidžia įvertinti ir tobulinti mokslinių tyrimų plėtrą, palyginti savo vertinimo rezultatus su kitų mokslo ir studijų institucijų mokslo kryptų vertinimu, – sako prof. Vaiva Lesauskaitė. – Džiaugiamės tvariais ir gerėjančiais LSMU mokslinių tyrimų vertinimo rezultatais – tai visos universiteto akademinės bendruomenės nuopelnas.“ Per ateinančius metus, remiantis antrą kartą šalyje atlikto ekspertinio vertinimo rezultatais, Lietuvos

universitetams ir mokslinių tyrimų institutams bus paskirstyta 70 proc. valstybės biudžeto bazinio finansavimo lėšų visų mokslo sričių MTEP veiklai plėtoti.

LSMU akredituotas maksimaliam laikotarpiui

Spalį Studijų kokybės vertinimo centras (SKVC) antrą kartą akreditavo LSMU maksimaliam laikotarpiui – 7 metams. SKVC suburta tarptautinė išorinių ekspertų grupė LSMU veiklą įvertino teigiamai. Universiteto veikla vertinta pagal keturias sritis: Valdymas įvertintas labai gerai; Kokybės užtikrinimas – gerai; Studijų ir mokslo veikla – labai gerai; Poveikis regionų ir visos ša-

lies raidai – labai gerai. Universitetą vertinusi tarptautinių ekspertų grupė nustatė 8 gerosios praktikos pavyzdžius.

Teigiamai įvertintos LSMU investicijos į mokomąsias simuliacines laboratorijas, kurios laikomos viena geriausios tarptautinės praktikos pavyzdžių šioje srityje. Ekspertai taip pat teigiamai įvertino plačią finansinę, akademinę ir psichologinę paramą, teikiamą lietuvių ir anglų kalbomis visiems akademiniams bendruomenės nariams. LSMU teigiamai įvertintas už glaudų studijų, tyrimų ir klinikinės praktikos ryšį, už mažą studentų iškritimo lygį ir aukštą absolventų kokybės pripažinimo lygį. LSMU teigiamai įvertintas

ir už du su Pasaulio sveikatos organizacija bendradarbiaujančius centrus ir tai, kad Universitetas keliose programose įgyvendina pakopinių kompetencijų (EPA) modelį, taip pat transformuojamąją mokymosi praktiką slaugos ir visuomenės sveikatos srityse.

Prestižiniame reitinge – aukšti įvertinimai

Šį rudenį naujausiame prestižiniame „Times Higher Education 2024“ (THE WUR) pasaulio universitetų reitinge LSMU rezultatai – vėl vieni aukščiausių Lietuvoje. Pagal rezultatus pirmąją vietą šalyje LSMU dalijasi tik su Vilniaus universitetu. „Times Higher Education“ (THE

WUR) – vienas trijų prestižinių tarptautinių reitingų, vertinančių pasaulio universitetus. Daugiausia dėmesio šiame reitinge skiriama studijų kokybei, moksliniams tyrimams bei mokslo veiklos įtakai pasaulyje. Vertinamas ir universiteto tarptautiškumas bei iš gamybos ar verslo sugeneruotos pajamos. Tarp kitų šiame reitinge vertintų šalies universitetų LSMU lyderiauja mokymo ir mokslo tyrimų kokybės srityse. Dauguma rodiklių trejetą pastarųjų metų nuosekliai augo. Aukštų įvertinimų tarptautiniuose reitinguose LSMU sulaukia jau ne pirmus metus. Universiteto bendruomenė tokį tarptautinį proveržį vertina kaip aukštos kokybės pripažinimą.

Mieli bendruomenės nariai, LSMU Akademinei leidybai skyrius profesionaliai ir kokybiškai teikia šias paslaugas: pažymėjimų, padėkų, blankų, vizitinių kortelių, skrajučių redagavimas, dizainas ir leidyba. Kreipkitės – ir mes padėsime!

LSMU Akademinei leidybai skyrius
El. paštas: leidyba@lsmu.lt

Geriamieji skaitytojai, informaciją, kurią pageidaujate paskelbti artimiausiame savaitraštyje „Ave vita“, reikėtų atsiųsti avevita@lsmuni.lt iki penktadienio 17 val. (jeigu penktadienis yra poilsio diena, lauktume iki ketvirtadienio 17 val.). Vėliau gautos medžiagos bus publikuojamos kitos savaitės numerįje.

„Ave vita“ redakcija

Gyvulininkystės institute vykdomas tarptautinis projektas apie klimataus tausojančias galvijų auginimo sistemas

LSMU Gyvulininkystės instituto Ekologijos skyriaus mokslininkai nuo 2020 m. kartu su užsienio partneriais vykdo tarptautinį projektą „Klimatą tausojančios galvijų auginimo sistemos (angl. „Climate Care Cattle Farming Systems“ (CCCfarming)).

**Daiva Stankevičienė,
Gitana Kadžienė**
LSMU Gyvulininkystės instituto
darbuotojos

Projektas laimėtas pagal Europos programos „Horizontas 2020“ jungtinį ERA-NET SusAn, ERA-NET FACCE ERA-GAS ir ERA-NET ICT AGRI kvietimą „Naujos technologijos, sprendimai ir sistemos šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų sumažinimui“ (2018 Joint Call on novel technologies, solutions and systems to reduce greenhouse gas emissions in animal production systems), finansavimas skirtas iš Lietuvos Žemės ūkio ministerijos tarptautinių mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos programos lėšų. Projekte dalyvauja 8 šalių mokslininkai iš Nyderlandų, Italijos, Lietuvos, Vokietijos, Latvijos, Jungtinės Karalystės, Lenkijos, Prancūzijos ir 3 asocijuoti partneriai iš Jungtinių Amerikos Valstijų, Brazilijos ir Izraelio. Projektą koordinuoja Vageningeno universiteto mokslininkai, Lietuvoje vykdomos dalies vadovė dr. Violeta Juškienė.

Gyvulininkystė yra labai svarbus žemės ūkio sektorius, teikiantis žmonių visuomenei maistą, pajamas, užimtumą. Tačiau spartus gyvulininkystės produktų gamybos

ir vartojimo augimas prisideda prie daugelio rimtų aplinkosaugos problemų ir turi nemažą įtaką klimato pokyčiams. Galvijininkystės sektoriuje įvairiuose ciklo etapuose susi-

daro metano (CH_4), azoto suboksido (N_2O), anglies dioksido (CO_2) ir amoniako (NH_3) dujos. Šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) emisijos susidaro visoje gamybos grandinėje. Galvijininkystės ūkiuose beveik du trečdaliai išmetamų ŠESD patenka iš paties ūkio (pašarų virškinimo metu galvijų didžiajame prieskrandyje, mėšlo tvarkymo ir žemės apdirbimo metu), beveik trečdalis – gaminant žaliavas.

Pagrindinis projekto tikslas yra sukurti klimatą tausojančias galvijų auginimo sistemas, leidžiančias sumažinti išmetamą ŠESD ir amoniako kiekį bei išlaikyti socialiai ir ekonomiškai tvarius ūkius. Didelis dėmesys skiriamas naujoviškoms galvijų laikymo ir mėšlo tvarkymo sistemoms vystyti, kurios padėtų mažinti išmetamų teršalų kiekį. Kuriamos ir išbandomos įvairios inovacijos, pvz., kompostuotų pakratų panaudojimas, dirbtinės grindų dangos, mėšlo valymo robotai, karvių tualetai, tvartų oro filtravimas. Nemažas dėmesys skiriamas ir perspektyvioms šėrimo bei veisimo praktikoms, kurios gali labai prisidėti prie ŠESD mažinimo. Aplinkosaug-

giniai parametrai ūkiuose įvertinami panaudojant modernius programinius įrankius ir dronus.

Projekto veikloms vykdyti kiekvienoje šalyje buvo atrinkta po 4–8 tam regionui būdingus ūkius. Projekto pradžioje visuose ūkiuose atlikta apklausa – interviu. Su ūkininkais diskutuota apie klimato kaitą ir galimas taikyti švelninimo priemones, aiškintasi, kokias priemones ūkininkai taiko, kad sumažintų išmetamų ŠESD ir amoniako dujų kiekį, kokie yra ateities lūkesčiai, ūkio vystymo planai, ką ūkininkai planuoja daryti ateityje, sprendžiant emisijų mažinimo problemas.

Projekto vykdymo metu visų šalių – partnerių atrinktuose ūkiuose buvo atliekami dujų emisijų tyrimai skirtinguose technologinio proceso etapuose skirtingais metų sezonais. Surinkus pagrindinius ūkinės veiklos duomenis buvo vertinami ūkių aplinkosauginiai parametrai ir jų veiksmingumas, apskaičiuotas ūkio kasmetis maisto medžiagų (NPC) ciklo balansas ir įvertintas ūkio veiklos tvarumas.

Gyvulininkystės institute vykdomas tarptautinis projektas apie klimata ą tausojančias galvijų auginimo sistemas

6» Šiems skaičiavimams atlikti ir įvertinti pasitelkti 3 aukštos kokybės programiniai įrankiai – skaičiuoklės, naudojamos išvystytos gyvulininkystės šalyse: ANCA (Nyderlanduose), CAP’2ER (Prancūzijoje) ir AgreCalc (Jungtinėje Karalystėje). Skaičiuoklėmis įvertinamas pagrindinių maisto medžiagų (azoto, fosforo, anglies) balansas ūkiuose, visa tai padeda tobulinti maisto medžiagų panaudojimo efektyvumą, mažinti dirvožemio, vandens, oro taršą, gerinti pašarų įsisavinimą, leidžia visapusiškai įvertinti ūkių šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas ir padeda pasirinkti

ti ekonomiškus žingsnius siekiant emisijų mažinimo ateityje. Siekiant palyginti išmetamų teršalų kiekius, taikant skirtingas praktikas ir metodus bei nustatyti įvairių priemonių panaudojimo efektyvumą emisijoms mažinti atlikti specializuoti tyrimai universitetų ir mokslinių tyrimų institutų eksperimentinėse bazėse. Pagrindinis dėmesys – įvertinti inovatyvias technologijas ir priemones, taikant jas įvairiuose gamybinio ciklo etapuose (gyvulių šėrimo, veisimo ir mėšlo tvarkymo). Projekto veiklos ir jų rezultatai pristatomi šalies ir užsienio šalių ūkininkams, mokslininkams ir visuomenei. Analizuojamos tech-

nologijos pristatomos įvairių renginių metu (seminaruose, parodose, susitikimuose), įtraukiant vietinius ūkininkus, specialistus ir visus besidominčiuosius. Lietuvoje atlikti tyrimai buvo pristatyti ir svarbiausiose tarptautiniuose renginiuose Pasaulio ir Europos gyvulininkystės asociacijos (angl. WAAP, EAAP) konferencijose, 2020 m. ir 2022 m. Portu (Portugalija) ir 2023 m. Lione (Prancūzija). Remiantis projekto tyrimais kartu su užsienio šalių partneriais rengiamos mokslinės publikacijos. Visa informacija apie projekto veiklas yra skelbiama internetinėje projekto svetainėje <https://cccfarming.eu>.

Liūdimė dėl ilgametės prancūzų kalbos dėstytojos Violetos Širkienės netekties. Nuoširdžiai užjaučiame šeimą ir artimuosius. Kalbų ir edukacijos katedros kolektyvas

Mirus ilgamečiui Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos Medicinos fakulteto Anesteziologijos klinikos docentui dr. Zenonui Dulevičiui, jo šeimą ir artimuosius nuoširdžiai užjaučia Anesteziologijos klinikos bendradarbiai ir visa anesteziologų reanimatologų bendruomenė.

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Endokrinologijos instituto bendradarbiai nuoširdžiai užjaučia vyresniąją mokslo darbuotoją dr. Dalią Daukšienę mirus mylimai mamai.

Skaudžią netekties valandą, mirus brangiai Mamai ir Močiutei, nuoširdžiai užjaučiame koleges Editą Pipienę ir Elminą Jackienę bei jų artimuosius. Reumatologijos klinikos kolektyvas

LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETAS

VIEŠOJI ĮSTAIGA LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETAS, kodas 302536989, A. Mickevičiaus g. 9, Kaunas, SKELBIA VIEŠĄJĮ KONKURSA ą EITI ŠIAS DĖSTYTOJŲ IR MOKSLO DARBUOTOJŲ PAREIGAS:

MEDICINOS AKADEMIJOJE:

Farmacijos fakultete:

- **1 profesorius** (1 × 1,0 et., mokslo kryptis – farmacija, atlyginimas 2094,35 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) ir **1 docento** (1 × 1,0 et., mokslo kryptis – farmacija, atlyginimas 1826,52 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) Analizinės ir toksikologinės chemijos katedroje.
- **1 profesorius** (1 × 0,75 et., mokslo kryptis – farmacija, atlyginimas 2094,35 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) Vaistų technologijos ir socialinės farmacijos katedroje.

Medicinos fakultete:

- **1 profesorius** (1 × 0,25 et., mokslo kryptis – medicina, atlyginimas 2232,00 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) Onkologijos instituto Onkologijos ir hematologijos klinikoje.
- **1 profesorius** (1 × 0,25 et., mokslo kryptis – medicina, atlyginimas 2697,00 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) Gastroenterologijos klinikoje.
- **1 docento** (1 × 0,25 et., mokslo kryptis – medicina, atlyginimas 2139,00 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) Kardiologijos klinikoje.
- **1 profesorius** (1 × 0,75 et., mokslo kryptis – medicina, atlyginimas 2511,00 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) Psichiatrijos klinikoje.
- **2 docentų** (2 × 0,25 et., mokslo kryptis – medicina, atlyginimas 1860,00 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) Radiologijos klinikoje.
- **1 docento** (1 × 0,25 et., mokslo kryptis – medicina, atlyginimas 2046,00 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) Vaikų chirurgijos klinikoje.

VETERINARIJOS AKADEMIJOJE:

Veterinarijos fakultete:

- **1 docento** (1 × 0,75 et., mokslo kryptis – veterinarija, atlyginimas 1850,70 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) Stambiųjų gyvūnų klinikoje.
- Pretendentai turi atitikti pareigybės kvalifikacinius reikalavimus pagal Lietuvos sveikatos mokslų universiteto senato 2020 m. gegužės 28 d. nutarimu Nr. 134-04 patvirtintą kvalifikacinių ir atestacijos reikalavimų dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigybėms nustatymo, konkursų į dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigas skelbimo, organizavimo ir vykdymo bei dėstytojų ir mokslo darbuotojų atestavimo tvarką.

Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: 1. Turėti studijų dalykų „Bendroji ir neorganinė chemija“, „Organinė chemija“, „Fizikinė chemija“, „Fizikinė ir koloidų chemija“ dėstyti farmacijos, medicininės ir veterinarinės biochemijos, medicininės ir veterinarinės genetikos studijų programų studentams lietuvių ir anglų kalbomis patirties bei turėti mokslinio darbo patirties, būti paskelbus straipsnius recenzuojamoje spaudoje – profesorius pareigoms eiti, turėti studijų dalykų „Toksikologija“, „Teismo toksikologija“ dėstyti farmacijos mokslų srities studijų programų studentams lietuvių ir anglų kalbomis patirties, turėti mokslinio darbo patirties, būti paskelbus straipsnių recenzuojamoje spaudoje – docento pareigoms eiti Analizinės ir toksikologinės chemijos katedroje. 2. Turėti studijų dalyko „Farmacinė rūpyba“ dėstyti lietuvių ir anglų kalbomis patirties – profesorius pareigoms eiti Vaistų technologijos ir socialinės farmacijos katedroje. 3. Turėti galiojančią gydytojo hematologo medicinos praktikos licenciją, patirties gydyti onkohematologinius ligonius bei atlikti kraujodaros kamieninių ląstelių transplantacijas, patirties dėstyti studijų dalyką „Hematologija ir onkologija“ studijų programos „Medicina“ studentams, skaityti paskaitas studentams bei rezidentams – profesorius pareigoms eiti Onkologijos ir hematologijos klinikoje. 4. Turėti galiojančią medicinos praktikos licenciją: gydytojo kardiologo – docento pareigoms eiti Kardiologijos klinikoje, vaikų ir paauglių gydytojo – psichiatro – profesorius pareigoms eiti Psichiatrijos klinikoje, gydytojo radiologo – docento pareigoms eiti Radiologijos klinikoje. 5. Turėti patirties dėstyti propedeutikos ir stambiųjų gyvūnų vidaus ligas, turėti hematologo – toksikologo specializaciją – docento pareigoms eiti Stambiųjų gyvūnų klinikoje.

Pretendentai privalo pateikti šiuos dokumentus:

1. Prašymą leisti dalyvauti konkurse.
2. Atestacijos kortelę pagal Universiteto patvirtintą formą.
3. Asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją.
4. Gyvenimo ir profesinės veiklos aprašymą (pagal Europass formą).
5. Pastarųjų 5-erių metų publikacijų sąrašą (jei siekiama pirmą kartą Universitete eiti profesorius, docento, vyriausiojo mokslo arba vyresniojo mokslo, arba mokslo darbuotojo pareigas, teikiamas visų publikacijų sąrašas).
6. Aukštojo mokslo baigimo, mokslo laipsnio, pedagoginio vardo dokumentų (su priedais) originalus ir kopijas (originalai, sutikrinus juos su pateiktomis kopijomis, grąžinami) arba, jeigu dokumentai siunčiami paštu, – nuorašus, patvirtintus notaro. Šis punktas Universitete jau dirbantiems darbuotojams yra netaikomas.
7. Dokumentų, patvirtinančių pretendento atitiktį kvalifikaciniam reikalavimams, originalus ir kopijas (originalai, sutikrinus juos su pateiktomis kopijomis, bus grąžinti) arba, jei dokumentai siunčiami paštu, – nuorašus, patvirtintus notaro.
8. Gyvenamosios vietos ir elektroninio pašto adresą bei telefono numerį. Dokumentus pateikti **iki 2023 m. gruodžio 8 d.** Personalo tarnybai (I a., kab. Nr. 102), A. Mickevičiaus g. 7, Kaunas. Pasiteirauti: tel. 8 37 465415.

PRO MEMORIA

DOC. DR. ZENONAS DULEVIČIUS (1936 05 06-2023 11 07)

Amžinybėn iškeliavo Lietuvos Anesteziologijos reanimatologijos Mokytojas docentas Zenonas Dulevičius. Docentas gimė 1936 m. gegužės 6 d., Kriaušiškių k., Pakruojo r. 1956–1962 m. studijavo Kauno medicinos institute, 1969–1971 m. studijavo Kauno medicinos instituto aspirantūroje. 1971–1975 m. dirbo Kauno širdies ir kraujagyslių Mokslo tyrimų instituto vyr. mokslo darbuotoju, 1975–1997 m. Kauno medicinos instituto Anesteziologijos ir intensyvios terapijos katedros asistentu, o nuo 1987 m. Kauno medicinos instituto (vėliau – Kauno medicinos universiteto) Anesteziologijos klinikos docentu. Spaudoje paskelbė 75 mokslinius darbus, konferencijų tezes Lietuvos ir užsienio žurnaluose, moksliniuose leidiniuose. Dalyvavo Europos anesteziologų asociacijos kongresuose, Europos anesteziologų suvažiavimuose. 4 mokslo populiarių leidinių, vadovėlio „Anesteziologija ir reanimatologija“ ir knygos „Skausmo medicina“ bendraautoris. 7 išradimų bei 14 racionalizacinių pasiūlymų autorius anesteziologijoje, intensyviojoje terapijoje, nefrologijoje bei klinikinėje toksikologijoje. 1969 m. docentas Zenonas Dulevičius apsinuodijusiam pacientui atliko pirmąją hemodializę Kauno klinikoje, o 1970 m. – ir pirmąją hemosorbciją. Visada giedras, pozityvus ir intelektualus gydytojas anesteziologas reanimatologas. Dauguma Lietuvos anesteziologų vienaip ar kitaip prisilietė prie šio mielo gydytojo ir kolegos. Vyresnieji – kartu dirbo ir kūrė šiuolaikinę Lietuvos anesteziologiją bei intensyviąją terapiją. Jaunesnieji – mokėsi. O tie, kurie vos pernai pradėjo studijas – skaito vieną pagrindinių Lietuvos anesteziologijos vadovėlių, rengtą docento Zenono Dulevičiaus. Toks ir liks visų atmintyje besišypsantis ir žvelgiantis į tolį. Į Perspektyvą.“